

Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет
Кафедра політичних наук

УДК 32.001.76
ББК 66.0
П 50

**ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА
ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали II міжвузівської
науково-практичної конференції молодих політологів.
24 листопада 2010 р. – Рівне: РДГУ, 2011. – 194 с.

ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Ухвалено до друку рішенням кафедри політичних наук РДГУ.
Протокол № 2 від 17 лютого 2011 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

Рівне – 2011

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Мельник Алла</i>	Політика пам'яті особистості	9
<i>Сайгафарова Елеонора</i>	Середній клас як основа стабільного розвитку сучасної України	11
<i>Малиновська Наталія</i>	Політика європейських держав щодо іммігрантів-мусульман	13
<i>Макарук Надія</i>	Агенти політичної соціалізації студентської молоді в Україні	16

СЕКЦІЯ 1. Теоретичні аспекти аналізу політичної модернізації

<i>Байрак Сергій</i>	Інститути громадянського суспільства і держава	19
<i>Гаврилюк Світлана</i>	Маніпулятивна складова політичної влади	21
<i>Кац Еліна</i>	Інформаційний простір і побудова громадянського суспільства	23
<i>Куницька Ганна, Троценко Валерій</i>	Проблема більшості та меншості в теорії демократії	26
<i>Мишляєв Тарас</i>	Членство в Євросоюзі як чинник трансформації національних політичних систем	28
<i>Мельник Ірина</i>	Сутність і різновиди політичного екстремізму	30
<i>Патлашинська Ірина</i>	Типологічні особливості миротворчої діяльності	33
<i>Венгринюк Лілія</i>	Статус нації як інституційованої форми та випадкове явище Роджерса Брюейкера	36

<i>Камзьол Валентина</i>	Інформаційне забезпечення діяльності громадських організацій	39
<i>Криворучко Наталія</i>	Тоталітаризм і XXI століття	42
<i>Герасимчук Іванна</i>	Роль партій у політичній модернізації суспільства	45
<i>Левчук Юрій</i>	Авторитарна і демократична моделі політичної модернізації	47
<i>Горбатюк Катерина</i>	Демократія і неопатримоніалізм у сучасних теоріях політичного розвитку	49
<i>Гривіцький Вадим</i>	Розвиток пеніцітарної системи в умовах модернізації	51
<i>Житнік Олена</i>	Основні технології формування іміджу політичного лідера	54
<i>Левіцький Андрій</i>	Сучасні інформаційні технології як чинник демократизації	56
<i>Осадчук Олена</i>	Політичний імідж як технологія	60
<i>Стельмах Валерій</i>	Механізми представницької демократії	62
СЕКЦІЯ 2. Політична модернізація: міжнародний та регіональний досвід		
<i>Бойківський Любомир</i>	Лібералізація газового ринку ЄС: виклик для Росії	65
<i>Генега Ірина</i>	Концептуальні засади зовнішньої політики Російської Федерації	68
<i>Коваленко Людмила</i>	Європейський союз: нормативно-правове забезпечення виборчого процесу	70
<i>Петрович Інна</i>	Електоральний аналіз сучасної політичної ситуації в країнах Латинської Америки	72

<i>Руденко Катерина</i>	Націоналістичні партії Великобританії	74	<i>Карпенюк Юлія</i>	Повноваження виконавчих органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту: вітчизняна специфіка	100
<i>Стукан Ірина</i>	Особливості інтеграції Хорватії до Європейського уроки для України	75	<i>Артемів Віталій</i>	Вплив зовнішньополітичних факторів на національні інтереси України	102
<i>Федорак Світлана</i>	Проблема невизнаних держав Кавказького регіону: зовнішньополітичний фактор	79	<i>Багнюк Олександр</i>	Перспективи України на сучасному етапі євроінтеграції	105
<i>Брень Сергій</i>	Загальна ситуація зі свободою слова в Республіці Білорусь	81	<i>Бразалук Любов</i>	Розвиток інституту президентства в Україні	107
<i>Варжель Надія</i>	Студентський революційний рух у Росії кінця XIX - початку XX ст. як фактор політичної модернізації	83	<i>Вавулич Олександр</i>	Проблеми базування Чорноморського флоту Російської федерації на території України	110
<i>Климчук Тетяна</i>	Стратегія розширення НАТО за рахунок східних країн	84	<i>Вусатий Борис</i>	Спортивна політика України в умовах глобалізації	112
<i>Конончук Оксана</i>	Реформи М.М. Сперанського і їх роль у модернізації політичної системи Російської імперії	86	<i>Васильєва Олександра</i>	Жіночий рух в Україні як необхідний елемент розвитку громадянського суспільства	115
<i>Кобець Сергій</i>	Відносини РФ та НАТО на сучасному етапі розвитку системи колективної безпеки	88	<i>Галганець Сергій</i>	Вплив ЗМІ на формування електоральної поведінки громадян України	117
<i>Мельник Наталія</i>	Проблема взаємних територіальних претензій між Україною та Румунією	90	<i>Горбова Юлія</i>	Україна і Польща: моделі політичної модернізації	121
<i>Сотніков Ілля</i>	Врегулювання конфліктів та миротворчий процес	93	<i>Гольберт Юлія</i>	Діяльність молодіжних громадських націоналістичних організацій в Україні	123
<i>Філіпцов Олексій</i>	Транскордонне співробітництво як чинник європейської інтеграції України	95	<i>Градовий Павло</i>	Перший всеукраїнський референдум	125
	СЕКЦІЯ 3. Проблеми і перспективи політичної модернізації в Україні		<i>Григор'єва Юлія</i>	Особливості формування багатопартійної системи в Україні	127
	Підсекція 1		<i>Дзерун Сергій</i>	Національна ідея як чинник політичної модернізації	129
<i>Українець Віктор</i>	Профілактика етнічного екстремізму в Україні	97	<i>Карпюк Тарас</i>	Формування німецького етнодемографічного сегменту Волині 1800-1945 рр.	131

<i>Кондратюк Марія</i>	Політико-адміністративна модернізація політичної системи України	134	<i>Пшенична Олена</i>	Політична еліта як чинник демократизації в сучасній Україні	170
<i>Кравчук Інна</i>	Стратегія та напрямки розвитку екологічної політики України за роки незалежності	136	<i>Ралець Андрій</i>	Право на свободу слова і думки в сучасній Україні	173
<i>Красько Ольга</i>	Проблема реалізації прав людини в Україні	139	<i>Самчук Інна</i>	Правляча еліта в Україні: особливості формування та функціонування	175
<i>Кузьменко Віталій</i>	Інформаційна безпека України	141	<i>Сверба Людмила</i>	Громадська оцінка діяльності „помаранчевої” політичної еліти	177
<i>Ліннік Юрій</i>	Цензура і свобода слова в Україні: політичний аспект	144	<i>Сирота Дмитро</i>	Особливості оптимізації виборчого процесу на місцевих виборах 2010 р. в Україні	180
Підсекція 2					
<i>Штука Ірина</i>	Аспекти модернізації політичної системи України	147	<i>Тимошенко Віта</i>	Політичні технології в сучасній Україні	182
<i>Пікула Микола</i>	Місцеві вибори – 2010 в Рівному: погляд зі сторони	150	<i>Шимко Ольга</i>	Модернізація державного управління в контексті реформування політичної системи України	186
<i>Троян Віктор</i>	Національна ідентичність у вимірі сучасного українського суспільства	153	<i>Ярмолюк Оксана</i>	Проблеми молодіжної політики в сучасній Україні	189
<i>Янчарук Олег</i>	Проблеми політичної модернізації в Україні	155	<i>Шмигельська Ольга</i>	Особливості взаємодії державної влади і молоді в процесі демократизації українського суспільства	192
<i>Луцук Марія</i>	Особливості електоральної культури в сучасній Україні	158			
<i>Макарчук Наталія</i>	Вітчизняна специфіка формування іміджу політичного лідера	160			
<i>Мищук Ольга</i>	Вектори еволюції політичної культури сучасної України	163			
<i>Овдійчук Ірина</i>	Проблема демократичності виборчих технологій на президентських виборах 2010 р. в Україні	165			
<i>Ошурко Юлія</i>	Діяльність політичної опозиції як складова демократизації в сучасній Україні	168			

каналу «Дунай – Чорне море», висунення територіальних претензій до України тощо.

Невирішеними залишаються, в основному, політико-ідеологічні питання щодо проблеми національних меншин та бажання Румунії приєднати свої «історичні території». Сьогодні подібні виклики ставлять перед українською дипломатією завдання більш відповідально та консолідовано захищати національні інтереси. Найбільш перспективним методом для цього має стати пошук компромісу та виведення за дужки заполітизованих та надуманих претензій та звинувачень.

Сотніков Ілля

(студент 5 курсу Рівненського державного гуманітарного університету спеціальності „Політологія”, наук. керівник – к.політ.н. Хаврук І.А.)

ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ ТА МИРОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС

Є два основні способи врегулювання конфлікту: 1) його згортання і 2) його залагодження. Згортання конфлікту – це його замороження на одній із стадій. Термін же «мирне врегулювання» і досі лишається невизначеним.

На думку О. Іванищака, врегулювання конфлікту – це стратегія, спрямована на компромісне вирішення суперечностей, яке хоча і не повністю відповідає інтересам сторін, але дозволяє їм певною мірою досягти своїх цілей. У цьому аспекті можна виокремити три основні теоретичні напрями: 1) запобігання відкритим, збройним формам конфлікту; 2) врегулювання конфлікту (у вузькому значенні слова) або управління конфліктом, спрямованим на зменшення рівня ворожості між сторонами та на пошук компромісного рішення; 3) вирішення конфлікту, коли сторони прагнуть усунути причину непорозуміння і між ними формується інший рівень стосунків.

На думку дослідників, є чотири випробувані способи вирішення конфліктів: 1) домовленості в результаті збігу думок сторін; 2) домовленості відповідно до певної законодавчої бази або доброї волі сторін; 3) домовленості, нав'язані однією із сторін конфлікту іншій стороні; 4) самоліквідація конфлікту – коли він втрачає актуальність. «Вирішення конфлікту – це не просто ослаблення його насильницького й руйнівного потенціалу, але й усунення онтологічного змісту самого конфлікту, його предмету, його ґрунту».

При виборі мирного способу вирішення конфлікту потрібно чітко визначити виявлені розбіжності – ними легше управляти, ніж прихованими. Необхідно також побачити в супротивнику партнера, а не ворога. За цих умов учасники конфлікту починають розуміти, що безпека може бути абсолютною тільки тоді, коли забезпечується безпека іншої сторони.

В ситуації конфлікту можуть бути два типи поведінки сторін: спроба вирішити конфлікт шляхом односторонніх кроків або ж завдяки спільним діям з іншою стороною. При односторонніх кроках сторони можуть дотримуватися таких варіантів поведінки: спроба одержати перемогу; капітуляція перед суперником; ігнорування конфліктної ситуації; звернення до правової інстанції. При спільному вирішенні проблеми сторони виходять з міркувань, що непорозуміння, які виникли, обов'язково належить обговорити і знайти прийнятне для обох сторін рішення. При цьому сторони можуть використовувати посередницькі послуги.

Принцип поступовості є важливою умовою врегулювання конфлікту. Він зазвичай має чотири фази: стабілізаційну, комунікаційну, переговорну, імплементаційну.

Ключовим завданням першої фази є зниження протистояння, припинення розвитку конфлікту, стабілізація ситуації для того, щоб згодом можна було перейти до безпосереднього врегулювання стосунків. Основне завдання другої фази – заохочення до початку обговорення проблем між учасниками конфлікту. Розрізняють прямі і непрямі канали комунікації, які, у свою чергу, поділяються на офіційні і неофіційні – залежно від того, на якому рівні вони встановлюються. На третій фазі відбувається пошук переговорного простору. Це забезпечує перехід до обговорення проблеми, яка стала причиною конфлікту. Четверта фаза полягає у виконанні домовленостей (їх імплементації).

Зважаючи на те, що участь у конфлікті беруть щонайменше два учасники, принцип поступовості доповнюється принципом синхронності. Тобто сторони мають перебувати одночасно в одній фазі.

Миротворчий процес – це процес, спрямований на вихід сторін з конфліктної ситуації за допомогою мирних засобів. Для нього важливим є розташування сил, оскільки виразно асиметричні позиції сторін стоять на заваді досягненню компромісу.

Основним центром врегулювання конфліктів і підтримання міжнародного порядку нині є ООН. Саме вона розробляє оптимальні варіанти способів збереження, відновлення і зміцнення миру. Її зусилля реалізуються в таких основних напрямках: превентивна дипломатія, миротворчість, підтримання миру. Кожен з них має свої

особливості і відповідає певному етапу зусиль, спрямованих на збереження, відновлення чи зміцнення миру. Миротворчість – це широкий спектр дій, спрямованих на досягнення згоди між сторонами, що перебувають у конфлікті, за допомогою мирних засобів.

Філіпцов Олексій

*(студент 4 курсу Рівненського державного гуманітарного університету спеціальності „Політологія”,
наук. керівник – д.політ.н. Тихомирова Є.Б.)*

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ЧИННИК ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Сучасний розвиток міжнародної економіки нерозривно пов'язаний із процесами глобалізації та регіоналізації. Чільне місце у цьому аспекті відводиться транскордонному співробітництву (ТКС).

Зважаючи на те, що Україна нині знаходиться на інтеграційному шляху, вона обов'язково повинна взяти до уваги досвід інших європейських країн. Зокрема це стосується і розвитку ТКС між суміжними територіями сусідніх країн. Це і зумовлює актуальність дослідження.

Серед інших причин, які підкреслюють важливість даної проблеми для нашої держави, можна назвати наступні:

- 19 із 25 областей України є прикордонними;
- наближення кордонів ЄС безпосередньо до України;
- реалізація спільних підприємницьких проектів на основі місцевих ресурсів та можливостей;
- розвиток спільних культурних, освітніх, соціальних та інших проектів;
- можливість використання ресурсів ЄС, призначених для розвитку ТКС, для вирішення нагальних проблем місцевих громад.

Проаналізувавши трактування ТКС, можемо стверджувати, що транскордонне співробітництво – спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших відносин між територіальними громадами, їх представницькими органами, місцевими органами виконавчої влади України та територіальними громадами, відповідними органами влади інших держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством.

Загалом, ТКС прикордонних областей України і сусідніх країн можна розділити на три основні напрями реалізації:

- ТКС, що відбувається на кордоні України з країнами-членами ЄС;
- ТКС у пострадянському прикордонні з колишніми радянськими республіками (Росія, Білорусь, Молдова);
- обережна співпраця між Україною та Туреччиною.

Участь України в євро регіонах сприяє розширенню взаємовигідного торговельно-економічного співробітництва, сприяє міжнародній інтеграції нашої держави. За час існування євро регіонів за участю України було реалізовано близько 600 проектів транскордонного співробітництва.

Для визначення перспектив розвитку транскордонного співробітництва України доцільно узагальнити її досягнення у цій сфері.

1. В основному сформована законодавча база щодо транскордонного співробітництва, хоча й постійно виникає потреба прийняття нових нормативних актів, внесення змін у дотичні щодо транскордонного співробітництва закони й ратифікації нормативних актів Ради Європи.
2. Формується і реалізується державна регіональна політика України у сфері транскордонного співробітництва, зокрема шляхом прийняття державної програми, у якій визначені пріоритети розвитку і яка охоплює транскордонні проекти, запропоновані до реалізації прикордонними регіонами.
3. Реалізуються програми Європейського інструменту добросусідства та партнерства 2007 – 2013: Польща – Україна – Білорусь; Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна; Україна – Румунія – Молдова.

Проаналізувавши сучасний розвиток ТКС України, можемо запропонувати наступні шляхи його вдосконалення:

- подальша розробка та впровадження державної політики ТКС;
- охоплення процесами ТКС всіх прикордонних регіонів України;
- формування нових євро регіонів;
- чітке розподілення повноважень між центральними і місцевими органами;
- налагодження механізму державного фінансування програм ТКС.

Отже, транскордонне співробітництво є чинником інтеграційного процесу, що сприяє досягненню вільного переміщення товарів, людей та капіталів через кордон, мобілізації місцевих ресурсів та їх ефективному використанню з метою підвищення життєвого рівня населення прикордонних територій.

Якщо аналізувати економічну взаємодію між Угорщиною та Україною, то для транскордонної співпраці між цими двома державами характерним є наявність дієвої Концепції спільного розвитку прикордонних територій.

Наукове видання

**ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ:
СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Підписано до друку 17.02.2011 р. Формат 60x84.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 10,95. Замовлення № 101/1. Наклад 300.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненський державний гуманітарний університет
33028, м. Рівне, вул.С.Бандери,12

П 50 **ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ
ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали
II міжвузівської науково-практичної конференції
молодих політологів. 24 листопада 2010 р. – Рівне:
РДГУ, 2011. – 194 с.

УДК 32.001.76
ББК 66.0

© Рівненський державний гуманітарний
університет, 2011